

KITÜNTETETTEK

Az elmúlt évtizedekben még nem fordult elő olyan esemény a Zalaegerszegért díjak átadó ünnepségeken, hogy életet kelljen menteni. Az elmúlt héten a Széchenyi téri díszteremben rosszul lett és összeesett az egyik kitüntetett, a 85 éves Fazekas Gábor.

A jelenlévő, szintén kitüntetett dr. Percs Erika háziorvos és az őt elkísérő fia, dr. Harang Gábor, a megyei kórház sebészorvosa gyors, életmentő beavatkozásának köszönhetően Fazekas Gábor állapota stabilizálódott és a mentők kórházba szállították.

Az ünnepi közgyűlés így félórás kérésessel, Balaicz Zoltán köszöntőjével kezdődött. A polgármester Zalaegerszeg írásos említésének 770 évfordulójára emlékezve felidézte mivel is gazdagodott a város ebben az évben: új köztéri alkotásokkal, konferenciákkal, tudományos ülésekkel, új testvérvárosi kapcsolatokkal, színvonalas könyvekkel, albumokkal és számos rendezvényvel.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Az ünnepi közgyűlés résztvevői, felső sor: dr. Kostyál László, Horváth Géza, Müller Imre, Vigh László, Balaicz Zoltán, Pogácsás Tibor, dr. Illyés Zoltán, Palkovics László, dr. Sifter Rózsa, Rigó Csaba, Horváth Miklós, dr. Pál Attila. Alsó sor: Cserhalmi Henriette, Babos Sándorné, dr. Percs Erika és dr. Vajda Istvánné.

TISZTELT HÖLGYEIM ÉS URAIM, KEDVES ZALAEGERSZEGIEK!

„A nemzet csak akkor remélhet jobb jövőt, ha polgárai képesek közös erőfeszítéssel felelősséget vállalni a közjőért.”

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata nevében nagy tisztelettel és sok szeretettel köszöntök minden kedves olvasót II. János Pál szavait idézve annak biztos tudatában, ha a zalai megyeszékhely polgárain múlik, hogy eredményesek lesznek-e az előttünk álló esztendők, nincsenek kétségeim. Az összefogás, az összetartozás érzése mindig is jellemző volt közösségünkre. Így volt ez idén is, amikor Zalaegerszeg első, 1247-es, írásos említésének 770. évfordulóját ünnepeltük.

Advent a keresztények számára a reményteli várakozás ideje, mely időszak lehetőséget ad arra, hogy megálljunk egy pillanatra, elcsendesedjünk, elmélyítsük szeretteinkhez, családtagjainkhoz, barátainkhoz fűződő érzéseinket. Az év utolsó napjaihoz közeledve az ember önkéntelenül is mérlegel, és persze azon morfondírozik, hogyan tehetné az előtte álló évet még sikeresebbé, boldogabbá. A lassan magunk mögött hagyott tizenkét hónap során történeteket felsorolni is nehéz lenne, reméljük, ugyanezt mondhatjuk majd el jövő decemberben is.

A sikerhez közös munka vezet – mindenkinek köszönet érte, aki segíti a várost. Az együttes munkálkodásra ezután is szükség lesz, megannyi terv, elképzelés vár megvalósításra. Célunk továbbra is egy erős és fejlődő Zalaegerszeg, ahol mindenki megtalálja a számítását, a jövőjét, ehhez ezután is számítok mindenki támogatására, hiszen álmainkat csak együtt, összefogással válthatjuk valóra!

Azt kívánom, az ünnepek során megélt szép pillanatokat őrizzük meg, hiszen a karácsony varázsára, a nyugalom, a szeretet és a bölcsesség iránymutatására ezután is szükségünk lesz. Ennek jegyében kívánok áldott karácsonyi ünnepeket és békés, boldog, új esztendőt!

Balaicz Zoltán
polgármester

LAPUNK KÖVETKEZŐ SZÁMA

2018. JANUÁR 16-ÁN JELENIK MEG!

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és sikerekben gazdag Boldog Új Esztendőt kíván a Gadácsi Autóház minden Ügyfelének!

2018-ban is állunk rendelkezésére!

KIA FIAT SUZUKI D-MAX

GADÁCSI 8360 Keszthely, Tapolcai u. (Alpha Park mellett)
Tel: (83) 511 040 * (30) 384 3174
info@gadacsi.hu * www.gadacsi.hu

Kellemes karácsonyi ünnepeket és eredményekben gazdag új évet kívánunk kedves Olvasóinknak és üzleti Partnereinknek!

MTE Gépjárműalkatrész Kft.

Kellemes Karácsonyi Ünnepeket és Eredményekben Gazdag Új Évet Kíván Az MTE csapata!

Az új évben is állunk régi és új ügyfeleink rendelkezésére

Happy New Year!

CASE IH STEYR NEW HOLLAND AGRICULTURE

www.mtekft.hu

A Te autód, a Te világod.

KONA

Hyundai Szántó 8900 Zalaegerszeg, Balatoni u. 73. Telefon: +36 92 533 176
autoszanto.hyundai.hu

5 ÉV KILOMÉTER-KORLÁTOZÁS NÉLKÜLI GARANCIA

HYUNDAI

GAZDAG SZIMBOLIKA A SEUSO-KINCSEKEN

MITOLÓGIAI TÖRTÉNETEK ELEVENEDNEK MEG

Vadászat, beteljesületlen szerelem, bor és megújuló természet. Mitológiából ismert történetek és alakok, de keresztény szimbolika is megjelenik a lapzártánkban egy időben záruló Seuso-kiállítás kincsein. A Magyar Nemzeti Múzeum vándorkiállítása három hétig volt látható a Göcseji Múzeumban.

Eke István

Az értékes, 4. századból származó leletegyüttesről sok szó esett az elmúlt időszakban, ám az ételek és italok tárolására és tárolására használt edényeken látható szimbolika talán kevesebb figyelmet kapott. Persze a jelképek, ikonográfiák mélyreható elemzéséhez még további kutatásokra lesz szükség, amit az MTA Seuso Munkabizottsága végez majd el.

Annyi azért az eddigi vizsgálatok alapján elmondható, hogy a tizenhárom lelet közül hét darabon láthatók mitológiai jelenetek – vászolta érdeklődésünkre Eke István, a Göcseji Múzeum római kőrésze.

– Ezek mindegyike ismert, ókori drámákban is feldolgozott, gödög, illetve római mitológiához köthető történeteket mesél el. Vagy egy-egy nagyobb mondatörző részre vonatkozó szereplőket jelenít meg.

Megtudtuk: a legnagyobb, legnehezebb Akhilleusz-tál és a Meleagros-tál díszítésének egy része is a trójai mondatörző veszi alapul. Az utóbbi tál peremén például az indítójelenet látható, amikor az istennők közül Paris, a legszebbnek járó aranyalmát Aphroditének nyújtja. A tál központi részén pedig

eredetiben olvasta-e a mitológiai történeteket, vagy Ovidius műveiből ismerte azokat, netalán ókori drámákat vette alapul. Hiszen szinte mindegyik „sztoriból” készült színpadi mű is.

Eke István szerint nagyon szép a Dionüszosz-amfora és -kancsó motívumvilága is, ami – mint azt a

adott edényekre, és hogy ezek mennyire tükrözik a tulajdonos hitvilágát, a régész azt felelte: az akkori szokásoknak megfelelően vagy megrendelésként, vagy ajándékként került a tulajdonos, vagyis Seuso birtokába a készlet. Ha ez utóbbiról van szó, akkor nyilván olyan tárgyat kapott, amiknek –

Meleagros-tál.

neve is jelzi – a Dionüszosz mondatörző dolgozza fel.

– Gyermekként és felnőttként is beazonosítható az istenalak az edényeken. Megjelenik a tobozvégtől bot, a szőlőfürtszerű haj és a boroskorsó is. Dionüszosz a megújuló természet, a bor, a mulatozás, sőt a lerészegedés istene is volt. Alakja nem is annyira a fő istenségek pantheonjához, hanem sokkal inkább a népi vallásossághoz tartozott. A tárlaton bemutatott amfora és kancsó stílusosan a bor szervírozására szolgált.

Hogy van-e jelentősége annak, hogy milyen jelenetek kerültek az

az ajándékozó szerint – örült, hiszen valaki kedveskedni akart neki. Vagyis valami rá jellemző „dolgot” kapott, amik tükrözik szokásait, nézeteit. A kutatók azt feltételezik, hogy szenvedélyes vadász volt. Jelzi ezt az is, hogy Pannónia vad-

Székre roskadó Phaidra.

ban gazdag vidék volt, a nevét viselő Seuso-tál központi motívuma pedig egy vadászjelenet. Ráadásul ez nem is mitológiai kötődésű ábrázolás. A jelenetek elrendezése is más, mint a többi edény esetében. A tál ikonográfiája elég bonyolult, a megfejtés még további kutatásokat igényel. Annyi azonban elmondható, hogy megjelenik benne a keresztény szimbolika is; nevezetesen a Krisztus-monogram.

– 4. századi tárgyról van szó, a kereszténységhez köthető jelképeket ekkor kezdik nyilvánosan használni. A megajándékozottnak ismernie kellett az új vallást és a hozzá tartozó motívumokat is. Érdekes ugyanakkor, hogy bár a Krisztus-monogram megjelenik, a keresztény kulturális körből még sincs semmilyen szimbolika az edényeken. Pedig ekkortól válik államvallássá a kereszténység.

Kérdésünkre, hogy a zalai ásatások során kerültek-e elő olyan

római kori leletek, amelyek a Seuso-kincsekhez hasonlóan mitológiai jeleneteket, vagy a kereszténység korai szakaszából származó szimbólumokat ábrázolnak, a muzeológus azt felelte, hogy Keszthely-Fenekpuszta környékéről igen. Ráadásul szintén a 4. századból. Ezekből párat a Seuso-tárlaton be is mutattak ki-egészítésképpen.

– Néhány töredékes ládikaveret került kiállításra, melyek közül az egyik Dionüszosz-jelenetet – illetve a felvonulást – ábrázol, a másik pedig az évszakokat megszemélyesítő természeti képeket jelenít meg. Érdekes, hogy szintén Fenekpusztáról került elő egy olyan ládikaveret is, amelyiken már keresztény szimbolika is van. Mindez azt jelzi, hogy a 4. században az antik képi világ és a keresztény szimbolika jól megfér egymás mellett a tárgyakon és ugyanúgy a fejekben is.

SZENT PÉTER ESERNYŐJE

MIKSZÁTH-MŰ A HEVESI-SZÍNHÁZBAN

A népszerű zenés és könnyed műfajú darabokat követően, a Hevesi-színház társulata legújabb bemutatott előadásán a XIX. századi magyar anekdotairodalom ikonikus alakja, Mikszáth Kálmán Szent Péter esernyője (1895) című közismert kisregényéből készült átirat színrevitelére vállalkozott. Az eredeti – öt fő fejezetre tagolt, laza szerkezetű, két fő cselekményszálra építkező, műfajból fakadóan az elbeszélőt (magát az író) középpontba állító – történetből Deres Péter készítette színpadi szövegkönyvet, melyet Moravetz Levente állította színpadra, akinek rendezői koncepciója alapvetően Deres írásának „megjelenítésére” épített.

– Szemes Béla –

A nyitójelenet (előjáték) élet-szerűen szomorú hangulata – Gregorics Pál agonizálása, halála – az előadás előkészítésének, a történet továbbvitelének funkcióját töltötte be, egyúttal megalapozta a kontraszthatás (vígjátéki elemek) dominánsá válásának lehetőségét. Moravetz felfogásában bemutatott előadás a színpadtechnikai adottságok maximális kihasználása, az egyes jelenetek korhű és hiteles kidolgozottsága, a mozaikszerű nagyszámú epizód – a közöttük lévő váltásokat a bevonuló férfikórus rövid produkciója vezette fel – tartalmának következetes egymásra építése eredményeképpen, az esernyő titkának „kitudódásával” egyetemben vezetett el a „happy end”-del végződő univerzális üzenetet közvetítő végkifejlethez.

A tágas játéktér, az eseményekhez igazított puritán, jelzésértékű díszletezés (Bényei Miklós munkája) összehatásában erősítette a rendezői szándék megvalósulását. A sajátos (szűkebb) tájegység lakóinak népviseletére, öltözködési kultúrájára utaló, Molnár Gabriella tervezte jelmezek és kellékek a néző számára egyértelműsítették a szereplők társadalmi státuszát.

A Szent Péter esernyője című

előadás – többségében hétköznapi-ságukban is sajátos egyéniséggel rendelkező – figuráinak megformálását a társulat gyakorlott művészeire bízta a rendező. Ecsedi Erzsébet (Münczné) magabiztos színpadi játékkal kétségbevonhatatlan hitelességgel jelenítette meg Glogova „emblematicussá növesztett” zsidó asszonyának alakját. Mester Edit színészi

mében paraszti életformát élő helybéli lakosok etalonnak minősülő figurájának külső és belső vonásait jelenítette meg Besenczi Árpád (Szlávik) és Kiss Ernő (Gongoly) karakteres alakítása. Ugyancsak elismeréssel szóltunk a vidéki értelmiség képviselőjének szerepét magára vállaló Bellus Attila (Majzik tanító), az egyház szolgálatát hivatásának tekintő Mihály Péter (Bélyi János, glovovai pap) és a gyámapa (Sztolarik) figuráját színre vivő György János színpadi teljesítményéről. A nem „evilági szint” küldöttének (Szent Péter) alakját Wellmann György testesítette meg. Külön színfoltnak számított Lőrinc Nikol (Madame Kriszba) atraktív, lendületes játéka. Az előadás kulcsszereplőiként – a „bol-

képességeiről a fia sorsáért felelősséget érző anya (Ancsura) szerepében nyújtott nívós alakítása győzhette meg a nézőt. Czégő Teréz szakmai empátiája révén a talpraesett, hús-vér glogovai parasztasszony típusának valódiságát „varázsolta” élénk, míg Kovács Dóra (Lonka) játékában a „világgal perlekedő” kamaszlány személyiségével szembesülhettünk. A zö-

dog végkifejlet” létrejöttét szavatóló – Barsi Mártont (Wibra György, besztercei ügyvéd) és Káta Kingát (Bélyi Veronika) jegyezhetjük. Al-lűröktől mentes, őszinte, morális mélységeket is érintő szerepjátékuk nem csupán a darabban beteljesülő frigyüket szentesítette, hanem a célul tűzött rendezői koncepció megvalósulásának garanciáját is jelentette.

MÁRKA, ARCULAT, MORÁL

NEM MINDEGY, MILYEN ÜZENETET KÖZVETÍTÜNK

Van-e a dizájnernek felelőssége, felmerülnek-e morális kérdések az arculati tervek készítése közben? És hogy jön mindehhez a hitleri Németország? Lepsényi Imre (DLA) dizájnér, képzőművész, grafikus volt az Ady-iskola „Művészbeszélgetések” rendezvényorozatának legutóbbi vendége. Az előadások a Nemzeti Teletársaság Program keretén belül zajlanak.

pet –

A zalaegerszegi születésű alkotó a Magyar Képzőművészeti Intermédia Tanszékének tanáraként is tevékenykedik. Tulajdonképpen az ott tanított tematika egy részével ismertette meg az adys diákokat; persze a 13–18 éves korosztály tudásához alakítva a témát.

A dizájnér bevezetésképpen elmesélte: eredetileg villamosmérőként végzett, majd a 2000-es években került kapcsolatba a dizájnnal. Többek között a foglalkoztatottság, a harmincas évek nemzeti szocialista kommunikációja mennyire tekintendő dizájnnak? Úgy tűnik ugyan, mintha kiforrott arculati tervezésről lenne szó. A Magyar Képzőművészeti Egyetemen aztán „doktrín” is írt ebből a témából, később pedig ugyanezt tanítani kezdte az intézményben. Ezenkívül arculati tervek készítését; a Kassák Múzeum komplex arculatának kialakítását például rangos nemzetközi díjat nyert. De ő készítette az Izra-él Kulturális Intézet terveit is.

Az Ady-iskolában tartott előadásán mindennek előtt a márka, az arculat és a dizájn fogalmával ismertette meg a diákokat, illetve arról beszélt, hogy a jelentés és a vizualitás hogyan kapcsolható össze. Az arculat alapja egy logó, s ennek a grafikai

elemre lehet az egész koncepciót felfűzni. Rengeteg híres – és a diákok számára is ismert – márka és brand van a világon; elég, ha csak az egyes autómárkákra, elektronikai és divatcikkekre, vagy üdítőitalokra gondolunk.

Márkája azonban nemcsak a cégeknek, termékeknek lehet, hanem személyeknek, sőt politikai pártoknak is. Morális kérdések az arculati tervezés közben már a piaci szereplők esetében is felmerülhetnek, hiszen nem mindegy, hogy valaki mit és hogyan akar eladni. Fokozottan igaz ez akkor, ha politikai arculatról beszélünk. Nem mindegy ugyanis, hogy milyen kulturális üzeneteket közvetítünk. Ha a nemzetiszocialista párt arculati eszközei hasonlíthatók a dizájnhoz, akkor bizony megjelennek az említett morális kérdések.

Az előadó arra is kitért, hogy Németországban a weimari köztársaság idején (1913–1933) kristályosodott ki a márka fogalma. Mindennek hátterében többek között a piaci márka fejlődése és az azt megelőző vasútfelújódás állt. A németeknél a császárkorra jellemző díszes, túlzásfolt jelképeket, „márkákat” felváltotta a modern grafika. Előbb csak cigarettásdobozokon, mosószereseken és más hétköznapi termékeken, majd megfogalmazódott az „állam, mint márka” gondolata is. Annál is in-

kább, mert a propaganda már az I. világháború idején is létező jelenség volt. Hitler 1933-ban egy meglepő és progresszív plakáttal (saját arcképével, egyszerű grafikai

Lepsényi Imre

megoldással) jelentkezett, majd saját gesztusrendszerének, sőt naggyűléseinek is márkát teremtett. Felhasználva a kor modern grafikai nyelvét és az innovációban, technológiai fejlődésben rejlő lehetőségeket.

Lepsényi Imre szerint mindebből az látszik, hogy komoly következménye lehet, annak, ha a márkázás tudományát nem megfelelő célra használjuk fel. Számára ezért szimpatikusabbak a művészeti vagy kulturális téren (múzeumok, kulturális intézetek) végzett arculati munkák, mert ott kevesebb a súlyú morális kérdés. Ennek ellenére a felelősségről és moralitásról kell beszélni, főleg mert a fenti kontextusban kevésszer esik róla szó.